

Dr hab. Edward Wolanin

Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna: Instrumentalistyka

UMFC w Warszawie

e-mail: edwardw1@poczta.onet.pl

Warszawa 12.02.2018

Recenzja pracy doktorskiej mgr Beaty Koniuszy- Litwiniuk pt. „Miejsce i rola Étude en douze exercices w kształtowaniu techniki pianistycznej na tle rozwoju gatunku u Franciszka Liszta”

Zleceńodawcy

Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi – pismo z dnia 15.04.2015 r. zlecenie podjęte na podstawie art. 11 oraz 14 ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki tekst jednolity (Dz. U. Nr 65, poz. 595, wraz ze zmianami Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z 2005 r., Dz. U. Nr 84, poz. 455 z 2011 r., Dz. U. Z 2014 r. poz. 1998), § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Z 2014 r., poz. 1383).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych AM w Łodzi nr 40/II/2014/2015 podjętej na posiedzeniu w dniu 8 kwietnia 2015 r. w sprawie wszczęcia, na wniosek Pani mgr Beaty Koniuszy -Litwiniuk przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

W świetle ustawy z dnia 15 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki tekst jednolity (Dz. U. Nr 65, poz. 595, wraz ze zmianami Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z 2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1,3) Rada Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych AM w Łodzi posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka . Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady pisma sygnowanego datą 15.04.2015 informującego o wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgr Beaty Koniuszy- Litwiniuk pt. „Miejsce i rola Étude en douze exercices w kształtowaniu techniki pianistycznej na tle rozwoju gatunku u Franciszka Liszta” została dołączona pełna dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału AM w Łodzi .

Stwierdzam , że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 pkt. 2, Rada Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych AM w Łodzi podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgr Beaty Koniuszy – Litwiniuk.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani Beata Koniuszy- Litwiniuk urodziła 12 stycznia 1973 roku w Przemyślu. Naukę muzyki rozpoczęła w tamtejszym ZPSM I i II stopnia , którą ukończyła z wyróżnieniem w 1992 roku. Następnie podjęła studia w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie prof. Stefana Wojtasa, również ukończone z wyróżnieniem . W 1997 kontynuowała naukę na studiach podyplomowych w Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst w Stuttgarcie w klasie prof. Andrzeja Ratusińskiego. Brała czynny udział w wielu mistrzowskich kursach muzycznych. W kwietniu 2013 roku zdobyła III, a w 2014 II nagrodę w kategorii solowej na Międzynarodowym Mistrzowskim Konkursie dla Pedagogów Muzyki w Warszawie. Od 1998 roku prowadzi klasę fortepianu w PSM II stopnia im. Władysława Żeleńskiego w Krakowie. Koncertuje jako solistka i kameralistka.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Beaty Koniuszy- Litwiniuk pt. „*Miejsce i rola Étude en douze exercices w kształtowaniu techniki pianistycznej na tle rozwoju gatunku u Franciszka Liszta*” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu stanowiącego łącznie pracę pod powyższym tytułem. Dzieło artystyczne na płycie CD obejmuje następujące etiudy fortepianowe Franciszka Liszta oraz Karola Czernego:

Franz Liszt - *Étude en douze exercices op. 1*

1. *Allegro con fuoco (C-dur)*
2. *Allegro non molto (a-moll)*
3. *Allegro sempre legato (F-dur)*
4. *Allegretto (d-moll)*
5. *Moderato (B-dur)*
6. *Molto agitato (g-moll)*
7. *Allegretto con molto espressione (Es-dur)*
8. *Allegro con spirito (c-moll)*
9. *Allegro grazioso (As-dur)*
10. *Moderato (f-moll)*
11. *Allegro grazioso (Des-dur)*
12. *Allegro non troppo (b-moll)*

Carl Czerny – *Die Kunst der Fingerfertigkeit op. 740*

13. *Beweglichkeit der Finger bei ruhiger Hand. Molto allegro (C-dur) nr 1*
14. *Die mögliste schnelligkeit in Akkordpassagen. Lento moderato (A-dur) nr 26*
15. *Gebundene Melodie bei gebrochenen Akkorden. Allegro animato (As-dur) nr 45*
16. *Bravour im Anschlag und in Tempo. Allegro agitato (g-moll) nr 50*

Franz Liszt

17. *Étude de concert – La Leggerezza*
18. *Grande Études d'après Paganini, nr 6*
19. *Études d'execution transcendante, Mazeppa, nr 4*
20. *Koncertetüden - Waldesrauschen*

Po wysłuchaniu dzieła artystycznego Pani Beaty Koniuszy – Litwiniuk moje ogólne wrażenia były bardzo pozytywne. Tego typu repertuar wymaga od wykonawcy znacznych umiejętności pianistycznych, znajomości stylu i dużej wrażliwości. Wykonanie cechuje bardzo wyraźna narracja i szczególna odpowiedzialność za realizację zapisu nutowego oraz intencji kompozytora.

Jestem przekonany, że te etiudy wykonane zostały bez pokonywania jakichś szczególnych problemów, grane są z łatwością i dużym temperamentem. Pomimo tego daje się zauważyć szereg niedociągnięć w artykulacji, szczególnie jest to słyszalne na początku pierwszej etiudy C-dur oraz w figuracjach lewej ręki w etiudzie koncertowej Waldesrauschen. Również mam wrażenie, że w niektórych etiudach zachwiane są proporcje brzmienia pomiędzy prawą i lewą ręką (nie dość wyrazista kantylena), ale przypuszczam, że może to być spowodowane warunkami akustycznymi i ustawieniem mikrofonów. W całym cyklu Etiud op. 1 brakuje mi naprawdę szerokiego spektrum barw i różnorodności emocjonalnej (np. etiuda nr 7). W tym mieści się potrzeba większej subtelności brzmienia i większych kontrastów dynamicznych (np. w etiudzie f-moll nr 10). Jednak te niedoskonałości nie rzutują na generalnie pozytywny odbiór tej interpretacji. Być może ta powściągliwość emocjonalna w Etiudach op. 1 jest celowa, aby tym bardziej pokazać rozmach i zdecydowanie większą skalę brzmienia w etiudach transcendentalnych i koncertowych. Rzetelność wykonania niewątpliwie wynika z dogłębnej analizy własnego aparatu gry i twórczego zastosowania wiedzy zdobytej w trakcie pracy nad problematyką wykonywanych kompozycji.

Praca pisemna jest opisem dzieła i spełnia wszelkie warunki dysertacji doktorskiej i jest doprawdy imponująca. Z niezwykłą skrupulatnością i metodycznie Pani Beata Koniuszy – Litwiniuk udowadnia postawioną tezę. W sposób jasny i przekonujący przedstawia rozwój etiudy od początku powstania gatunku do pełnego jej kształtu w późnym okresie twórczości Franciszka Liszta. Bardzo cenne są porównania metod, czy też szkół pianistycznych począwszy od Beethovena, Clementiego i Czernego po nam współczesne „formuły techniczne” G.Sandora. Równie fascynujące jest śledzenie jak

F.Liszt przechodzi niezwykłą metamorfozę jako pianista , kompozytor, wreszcie mistyk od Etiud op. 1 jakże jeszcze podobnych stylistycznie do ćwiczeń C. Czernego do Etiud Transcendentalnych – natchnionych poematów muzycznych, przesyconych niezwykłą kolorystyką i głębią wyrazu.

Dysertacja w swym kształcie w bardzo przejrzysty sposób prowadzi czytelnika przez wszystkie zagadnienia związane z problemami wykonawczymi i przedstawia wykładnię pedagogiki Carla Czernego i Franciszka Liszta.

Imponująco również przestawia się bibliografia oraz lista wszelkich źródeł, z których korzystała Pani Beata Koniuszy – Litwiniuk . Znakomicie dobrane są przykłady nutowe oraz wiele niezwykle ciekawych cytatów.

Konkluzja

Pracę doktorską mgr Beaty Koniuszy – Litwiniuk oceniam bardzo pozytywnie. Autorka znakomicie wywiązała się z trudnego i ambitnego zadania . Uważam, że powyższa praca stanowi istotne i użyteczne źródło wiedzy dla młodych pianistów i pedagogów i wnosi znaczący wkład w rozwój dyscypliny muzycznej reprezentowanej przez kandydatkę.

Stwierdzam, że dzieło artystyczne mgr Beaty Koniuszy – Litwiniuk spełnia wymagania art. 13 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z 14.03.2003 roku.

Dr hab. Edward Wolanin prof. UMFC

